

12. 24-27 NİSAN
2008
HATAY
ULUSLARARASI
EĞİTİMDE YARATICI DRAMA
SEMİNERİ



MOZAIK

UZMAN MANTOSU

YAKLAŞIMI-

DOĞAÇLAMA

A PEGEM
AKADEMİ

Yayına Hazırlayan: Nami Eren Beştepe



Yayına Hazırlayan: Nami Eren Beştepe

12. ULUSLARARASI EĞİTİMDE YARATICI DRAMA SEMİNERİ
"MOZAİK"
UZMAN MANTOSU YAKLAŞIMI - DOĞAÇLAMA
(24-27 Nisan 2008 Hatay)

ISBN 978-625-7582-85-8
DOI 10.14527/ 9786257582858

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2021, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınev**idir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Ekim 2021, Ankara

Yayın-Proje: Nisanur Uzunlu
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım A.Ş.
Saray Mah. 126. Cad. No: 20/A
Kazan/ANKARA
Tel: (0312) 394 55 91

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No:141 A/33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

SEMİNER DÜZENLEME KURULU

Yrd. Doç. Dr. Nami Eren Beştepe	(Seminer Düzenleme Kurulu Başkanı - Çağdaş Drama Derneği Hatay Temsilcisi)
Prof. Dr. Osman Biçer	(Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Yrd. Doç. Dr. Ömer Adıgüzel	(Çağdaş Drama Derneği Genel Başkanı)
Özlem Gökbulut	(Çağdaş Drama Derneği Yönetim Kurulu Üyesi)
Dr. Oylum Akkuş	(Çağdaş Drama Derneği Genel Merkez)
Enis Kanmaz	(Çağdaş Drama Derneği Hatay Temsilciliği)
Gürbüz Şahin	(Çağdaş Drama Derneği Hatay Temsilciliği)
Fügen Apa	(Çağdaş Drama Derneği Hatay Temsilciliği)
Banu Tepe	(Çağdaş Drama Derneği Hatay Temsilciliği)
Alaiddin Keleş	(Çağdaş Drama Derneği Hatay Temsilciliği)
Nuran Öztekin	(Çağdaş Drama Derneği Hatay Temsilciliği)

ÖN SÖZ

Türkiye’de eğitimde drama veya yaratıcı drama olarak adlandırılan bu yöntem ve alan (ders), hocalarımız Prof. Dr. İnci San ile oyuncu, yazar ve yönetmen Tamer Levent’in akademik işbirliği ile Ankara’da başladı. 1982 yılındaki bu ilk buluşma, eğitimde dramanın bugünkü anlamında kullanılmasının da yollarını açtı. Eğitim ve sanat dünyası ile birlikte akademik çevrenin güç birliği ve Ankara’da Goethe Enstitüsü ile British Council’in desteğiyle birincisi 1985 yılında gerçekleştirilen “1.Uluslararası Eğitimde Dramatizasyon Semineri” bir yönüyle Türkiye’de yaratıcı drama alanının akademik anlamda tartışılmasının başlangıç tarihini oluşturur.

İlk buluşmanın adının seminer programında İngilizce olarak “Drama in Education Congress” olarak yazıldığı görülür. Bu durum drama buluşmalarının daha başlangıcından beri bir kongre niteliği taşıdığını göstermektedir. İlk kez dramatizasyon adı ile de olsa eğitimde drama veya yaratıcı drama, akademik olarak bu seminerde tartışmaya açılmış, kuramsal ve uygulamalı tartışmalar da bu seminerle başlamıştır.

Eğitim sistemimiz bu yöntem ile karşılaştıktan sonra ilerde bağımsız bir ders olacak “Drama” alanına da yer açmak durumunda kalmıştır. Bu buluşmalara katılanlar aynı zamanda Çağdaş Drama Derneği’mizin de 1990 yılında kurulmasına öncülük etmiş, eğitimde drama alanında Türkiye’nin ilk sivil toplum örgütünün kurulmasını da sağlamışlardır. Emek veren herkese teşekkürlerimiz az gelir.

2008 yılından itibaren “Kongre” adıyla düzenlenen tüm drama buluşmalarımızın bir kitap olarak yayınlanması Derneğimizin en önemli amaçları arasındadır. Bu amaç aynı zamanda geleceğe bırakılacak olan bir “kültürel miras” olarak da değerlendirilebilir. İçinde binlerce uygulama örnekleri bulunan bu kitaplara, eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştiren pek çok bölümünde zorunlu ya da seçimsel olarak okutulan yaratıcı drama derslerinde ve derneğimiz tarafından yürütülen eğitimlik eğitimi programlarında yoğun olarak başvurulmaktadır.

Derneğimiz Hatay temsilciğinde Antakya’da 24-27 Nisan 2008 tarihleri arasında gerçekleştirilen 12. Uluslararası Eğitimde Yaratıcı Drama Semineri, atölye çalışmaları konferanslardan oluşan bir içerikle gerçekleştirilmiştir. Bu kitap, seminer çalışmalarındaki bu etkinliklerden oluşturulmuştur. Kitabın, eğitimde yaratıcı drama alanında her geçen gün artan yaygın gereksiniminin karşılanmasında önemli katkı getireceğini umuyorum.

Kitabın ilk basımında değerli dostum ve meslektaşım Dr. Nami Eren Beştepe ve Hatay Temsilciliğimizin özverili katkılarından ötürü her birine ayrı ayrı teşekkür ederim. Kitabın yeni biçimi ile Pegem Akademi Yayınları arasında baskıya hazırlanmasında Elif Aykanat Özcan’ın önemli katkıları oldu. Kendisine ve Pegem Akademi Yayınları tüm çalışanlarına ayrı ayrı teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ömer Adıgüzel
Ankara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Fakültesi

ORCID No: 0000-0001-9492-6231

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....iv

1. BÖLÜM

AÇILIŞ KONUŞMALARI VE KONFERANS

Çağdaş Drama Derneği Onursal Başkanı Prof. Dr. İnci San'ın Mesajı.....	1
Hatay'da Drama Çalışmaları ve Mozaik Yrd. Doç. Dr. Nami Eren Beştepe.....	2
Üniversitemiz ve Bilimsel Gelişmeler Prof. Dr. Şerefettin Canda	5
Bir İnsan Hakkı Olarak Sanat / Sanatlar Eğitimi Prof. Dr. Olcay Kırıoğlu	7

2. BÖLÜM

ATÖLYELER

Atölye 1: Uzman Mantosu Yaklaşımı - David DAVIS	15
Atölye 2: Yaratıcı Dramada Doğaçlamanın Yapılandırılması - Karl MEYER.....	90
Atölye 3: Yaratıcı Drama ve Beden / Devininim - Geddy ANIKSDAL	141
Atölye 4: Yaratıcı Dramada Temel Oyunculuk ve Doğaçlama - Vibeke LIE	197

3. BÖLÜM

DEĞERLENDİRME OTURUMU

12. Uluslararası Eğitimde Yaratıcı Drama Semineri Değerlendirme Oturumu	247
---	-----

4. BÖLÜM

EKLER

Ek-1 Kongre Afişi.....	265
Ek-2 Eğitimcilerin Özgeçmişleri	266
Ek-3 Seminer Programı	267
Ek-4 Katılımcı Listesi	268
Ek-5 Atölyeler ve Atölye Sorumluları.....	272
Ek-6 Basın Duyurusu.....	273

1. BÖLÜM

AÇILIŞ KONUŞMALARI VE KONFERANS

Çağdaş Drama Derneği Onursal Başkanı

Prof. Dr. İnci San'ın Mesajı

Sevgili Nami,

Tüm drama sevenlere ve en başta David DAVIS olmak üzere gelen uzmanlara sevgilerimi iletirim. Seminerin başladığı gün hastanede olacağım, 25'inde de paratiroid ameliyatına gireceğim.

Sizlerin başarıyla ve neşe ile dolu günleriniz olacaktır. Drama çoktan çok emin ellerde. Şimdiye dek olduğu gibi drama çalışmalarının bir disiplin, bir sanatsal süreç ve eğitim ve bir öğretim yöntemi olarak hep olumlu kullanılması ve yaşanması için elinizden geleni yapacağınıza sonsuz güvenim var. Disiplinden bilime doğru evrilmesi de en büyük dileğim. Herkesi sevgi ile kucaklarım.

Prof. Dr. İnci San

ÇDD Onursal Başkanı

Hatay'da Drama Çalışmaları ve Mozaik

Yrd. Doç. Dr. Nami Eren Beştepe
Çağdaş Drama Derneği Hatay Temsilcisi

Sayın Rektörüm, sayın konuklar, on altı kentten gelen drama dostları arkadaşlarımız “12. Uluslararası Eğitimde Yaratıcı Drama Semineri”ne, Hatay’a hoş geldiniz. Sayın atölye eğitmenlerimiz Türkiye’ye, Hatay’a hoş geldiniz.

Peş peşe gelen bazı haberlerden dolayı biraz telaşlı başladık. Ankara’dan gelecek arkadaşlarımızın uçağı arızalanmış ve bu nedenle biraz gecikmeli gelecekler. Arızanın uçak havalanmadan önce olması hepimizi sevindirdi. Arkadaşlarımıza ve hepimize geçmiş olsun.

Ben, Hatay’a Mustafa Kemal Üniversitesi’ne 1994 yılında geldim. Buradaki yaratıcı drama çalışmaları da 1995 yılında başladı. İlk etkinliğimiz olarak dönemin Eğitim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Olcay Kırıçoğlu hocamızın düzenlediği ve konuşmacı olarak Prof. Dr. İnci San hocamızın davet edildiği “Yaratıcı Drama” konferansıdır. Bu konferans ile başlayan yaratıcı drama çalışmaları zaman içinde artarak bugüne kadar geldi. Derneğimizdeki yeni süreçte, şubelerin ve temsilciliklerin açılması ve bunlarla birlikte Türkiye’deki yaratıcı dramanın daha da yaygınlaşmasına dönük çalışmalara Hatay da katıldı. Son iki yıldır Antakya’da umduğumuzun üstünde bir ilgi gördük. Atölyelerimiz Ankara’dan gelen arkadaşlarımızın da desteğiyle tüm hızı ile sürmektedir.

Bu seminerin kararının alınması ile ilgili çok kısa bir noktaya değinmek istiyorum. Sizin de bildiğiniz gibi, ilk on bir uluslararası seminerimiz Ankara’da yapıldı. Kuşkusuz pek çok kentimizde uluslararası ve ulusal etkinlikler, konulu atölyeler gerçekleştirilmekteydi. Özellikle İzmir’deki arkadaşlarımızın kısa bir süre önce gerçekleştirdikleri etkinlik uluslararası seminer ölçütlerimize çok uygun olduğu halde planlanırken böyle bir karar alınmadığı için uluslararası seminerlerimize dahil edilmedi. Bu noktada İzmir’deki arkadaşlarımızın hakkını da teslim etmiş olalım. Bugün başlayan uluslararası seminerimiz, Ankara dışında gerçekleştirilecek ilk uluslararası seminerimizdir. Hatay’da bir seminer yapma isteğimizi dernek genel merkezine bildirdiğimizde, gerekli değerlendirmelerin sonucunda bu isteğimiz kabul edilmiş ve uluslararası olması önerilmiş ve destek verilmiştir. Mustafa Kemal Üniversitesi de seminerimize kapılarını açmıştır. Bu yola çıkarken genel merkezimizin ve Antakya’daki atölye katılımcılarımızın desteği bize hem güç katmış hem de cesaretlendirmiştir. Bu güvenle de bu semineri kotarabileceğimizi düşünerek çalışmalara başladık ve bugün de

açılışında sizler ile buluştuk. İlk kez Ankara dışında derneğimizin standartlarını da koruyarak uluslararası bir seminer gerçekleştirmenin hem heyecanını hem de açıkçası baskısını yaşadık.

Seminerimizin başlığı “Mozaik” olarak belirlendi. Antakyalı değilim ama on dört yıldır Antakya’dayım. Antakya’nın kültürel dokusu gerçekten çok etkileyici ve tam bir mozaiktir. Seminerin başlığının belirlenmesinde Antakya’nın bu özelliği belirleyici olmuştur. Seminerin hazırlık aşamasında bu başlığı öneren Nejat Akfırat arkadaşımızdır. Bizler de Antakya ile de örtüştüğü için bu öneriyi benimsedik. Yurt dışından gelen konuklarımız ile birlikte Türkiye’nin dört bir yanından gelen arkadaşlarımız da atölyelerde kültürel anlamda ve atölye içerikleri bakımından sanırım bir mozaik oluşturacaklardır.

Seminerimizde dört atölye gerçekleştirilecek. David DAVIS’in yöneteceği atölye doğrudan yaratıcı drama ile ilgili ve önemli yöntemlerden biri olan “Uzman Mantosu Yaklaşımı”dır. Karl MEYER¹’in yöneteceği atölye doğaçlama yapılıdır. Geddy ANIKSDAL’ın yöneteceği atölye ise beden kullanımıyla dönük bir atölye olacak. Son olarak Vibeke LIE’nin yöneteceği atölye de temel oyunculuk ve doğaçlama üzerine olacak. Bu farklı atölye başlıklarının hepsi yaratıcı drama ile ilgilenenleri farklı yönlerden besleyecek konulardır.

Seminerimizde yaratıcı dramadaki gelişmeleri ve atölyelerin kapsamındaki konuları birbirimizle paylaşmak kadar, sizlerle Antakya’nın güzelliklerini de paylaşmak istiyoruz. Antakya çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapmış ve dolayısıyla kültürel dokusu çok zengin bir kenttir. Seminer programımızda Antakya gezisi de bulunmaktadır.

Bu seminerin hazırlık aşamasında çok kişi emek verdi. Antakya’da hem kurduğumuz komisyondaki arkadaşlarımız hem de atölye katılımcılarımız çok yoğun çalıştılar. Ankara’dan genel merkezden başta Özlem Gökbulut, Oylum Akkuş, Nejat Akfırat ve Genel Başkanımız Ömer Adıgüzel olmak üzere pek çok arkadaş destek verdiler. Hazırlık aşamasında bireysel destekler de aldık; derneğimiz üyelerinden Selen Korad Birkiye ve Güzin Yamaner bu arkadaşlarımızdan sadece ikisi. Hepsine çok teşekkür ediyorum.

Başta Sayın Rektörüm olmak üzere üniversitemizden de destek gördük. Çalışma mekanlarının hazırlanmasında akademik ve idari personeldeki arkadaşlarımız çok yardımcı oldular. Kendilerine çok teşekkür ediyorum.

1 Kitabın ikinci düzenlenmesi öncesinde Karl Meyer ne yazık ki rahatsızlığı nedeniyle vefat etmiştir. Türkiye’deki eğitimde drama çalışmalarına verdiği tüm katkılar nedeniyle saygıyla anıyoruz.

Yine seminerimize maddi manevi destekte bulunan Ankara Hataylılar Derneği'ne, Renault ve Dacia Hatay Bayii Reles Otomotive ve Erencan Özel Eğitim Kurumu'na çok teşekkür ediyorum.

Emeği geçen herkese, adını burada sayamadığım tüm arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum. Yurt dışından gelen eğitmenlerimize, seminerimize, atölyelerimize can katacak Türkiye'nin dört bir yanından gelen drama dostlarımıza çok teşekkür ediyorum.

12. Uluslararası Eğitimde Yaratıcı Drama Semineri'nin yararlı ve keyifli geçmesi dileklerle, saygılar sunarım.

Üniversitemiz ve Bilimsel Gelişmeler

Prof. Dr. Şerefettin CANDA
Mustafa Kemal Üniversitesi Rektörü

Değerli Konuklar, bugün Mustafa Kemal Üniversitesi olarak bir bilimsel etkinlikte daha birlikteyiz. Bugün aramızda bulunan gerek yerli gerek yabancı tüm konuklarımıza hoş geldiniz diyor ve başarılar diliyorum.

Bugün aramızda bir konuğumuz daha var. Kendisi Antakya Lisesinde 1960'lı yıllarda öğretmen ve müdür olarak görev yapmış, benim de öğretmenim olan ve İstanbul'dan kentimize gelmiş olan Sayın Süleyman Özyiğit de aramızda.

Sayın Nami Beştepe kardeşimizin öncülüğüyle hazırlanan bu çalışmaların, inanıyorum ki hem üniversitemiz açısından hem de Türkiye'miz açısından eğitim, öğretime yapacağı önemli katkılar olacaktır. Çünkü eğitim alanında yapacağımız çalışmalar, yapacağımız ilerlemeler çağdaş eğitim alanında atacağımız adımlar çok önemlidir. Türkiye olarak büyük bir ülkeyiz. Yetmiş beş, seksen milyon nüfusumuz var. Nüfusumuzun önemli bölümü gençlerden oluşmakta; işte bu gençlerimizi Büyük Atatürk'ün aydınlık yolunda çağdaş dünyayla yarışacak, çağdaş dünyada söz sahibi olacak, çağdaş dünyada Türkiye'yi en iyi şekilde temsil edecek gençler olarak yetiştirebilmemiz için çağdaş eğitim yöntemlerinden ve gelişmelerden de yararlanmamız gerekir. Sanıyorum ki, burada gündeme gelen konu sanatsal süreç yanı sıra eğitimde bu yöntemlerin kullanılması ve eğitimin geliştirilmesi amacıyla halkımıza, toplumumuza, insanlarımıza yararlı sonuçlar elde edilmesidir.

Değerli Arkadaşlar, ben yaklaşık on beş ay önce Dokuz Eylül Üniversitesi'nden gelerek burada görev aldım. Dokuz Eylül Üniversitesinde probleme dayalı eğitim, öğrenci merkezli eğitim yapılması için uzunca bir süre çalışmalar yapıldı. Bu çalışmalar Türkiye'de ilk kez Dokuz Eylül Üniversitesi'nde yapıldı. İşte bu probleme dayalı eğitim, öğrenci merkezli eğitim de önemli konulardan birisi de konuların bir senaryo içinde anlatılmasıdır. Tabii bu senaryo yanı sıra bir drama biçiminde anlatılması da aslında bir yöntem ve teknik olarak orada da bulunmaktadır. Aslında bunun temelleri Türkiye'de, bütün dünyadan daha önce Köy Enstitüleri ile atılmıştır. Hasan Ali Yücel'in, İsmail Hakkı Tonguç'un öncülüğünde Türkiye'de Köy Enstitüleri deneyimi bütün dünyada eğitim öğretim alanında bir ilktir. Yaparak, öğrenerek, günümüzde senaryo dediğimiz ya da drama dediğimiz yöntemler köy çocukları tarafından Türkiye'mizin okullarında uygulanmıştır. Tabii o günlerden bugünlere neredeyse yarım yüzyıl geçti, dünyada gelişmeler oldu.

Probleme dayalı eğitim Kanada'da, İngiltere'de, Hollanda'da bazı üniversitelerde uygulanmaya başlandı. Türkiye'de de Dokuz Eylül Üniversitesi'nin öncülüğünde uygulanmaya başladı. Bu eğitimin uygulanabilmesi için çok sayıda küçük sınıflar, küçük gruplar gerekiyor. Bizim gibi yeni kurulan üniversitelerde ise ne ölçüde uygulanabilir, hangi koşullardayız, bunları bir bütün içerisinde değerlendirmemiz gerekmektedir.

Sevgili dostlar bu aydınlık yoldaki çalışmalarınız için sizlere başarılar diliyorum.